

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
8.11.2021

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

E-mail sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN 31 §:N MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 188/2021 vp)

Esityksessä ehdotetaan verotusmenettelystä annetun lain 31 §:ää uudistettavaksi siten, että sitä voitaisiin soveltaa OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden mukaisessa laajuudessa. Säännökseen lisättävään uuteen 2 momenttiin ehdotetaan täsmennyksenä otettavaksi maininta, jonka mukaan siirtohinnoittelua arvioidaan markkinaehtoperiaatteen asettamissa puitteissa. Lisäksi säännökseen sisällytettäisiin esityksen mukaan nykyistä oikeustilaa selventävä edellytys, jonka mukaan liiketoimen markkinaehtoisuutta koskeva analyysi sisältäisi aina liiketoimen määrittämisen sen tosiasiallisen sisällön mukaisesti. Säännökseen ehdotettujen muutosten myötä liiketoimen määrittäminen olisi esitysluonnoksen mukaan mahdollista tehdä OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden mukaisessa laajuudessa nykysääntelyä koskevasta viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä huolimatta. Lisäksi poikkeuksellisissa olosuhteissa etuyhteysliiketoimi voitaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan sivuuttaa ja tarvittaessa korvata toisella, markkinaehtoperiaatteen mukaisella liiketoimella.

Muutoksen jälkeen Suomen lainsäädäntö vastaisi esityksen mukaan Suomen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemiä sopimuksia, joissa on OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklaa vastaava määräys etuyhteysyritysten välisiä liiketoimia koskevasta verotuksen oikaisuista markkinaehtoperiaatteesta poikkeamisen johdosta. Muutoksen myötä kotimainen siirtohinnoittelua koskeva sääntely vastaisi esityksen mukaan myös sääntelyä useissa muissa valtioissa.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää perusteltuina ehdotetun sääntelyn taustalla olevia tavoitteita Suomen verotusvallan turvaamisesta sekä markkinaehtoperiaatteen aiempaa tarkemmasta sääntelystä lain tasolla.

Veronmaksajain Keskusliitto kiinnitti esityksen luonnosvaiheen lausuntokierroksella huomioita tiettyihin esityksen puutteisiin. Osa näistä puutteista on valmiissa hallituksen

esityksessä pyritty korjaamaan. Muutettavaksi ehdotetun VML 31 §:n 3 momentin suhdetta VML 28 §:n yleiseen veronkiertosäännökseen on lausuntopalautteen johdosta käsitelty laajemmin esityksen perusteluissa. Myös Verohallinnon harkintavallan rajoja ja sidonnaisuutta OECD:n siirtohinnoitteluohjeisiin on korostettu ja selkiytetty. Samoin esityksessä on selvennetty liiketoimen sivuuttamisen ja liiketoimen tunnistamisen välistä rajanvetoa. VML 31 § 3 momenttiin on lisätty maininta soveltamisen poikkeuksellisuudesta.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää lausuntokierroksen jälkeen tehtyjä täsmennyksiä tarpeellisina ja uutta sääntelyä havainnollistavina. Täsmennysten myötäkin sääntely jättää edelleen jossain määrin tulkinnanvaraiseksi esimerkiksi liiketoimen määrittämisen ja sivuttamisen edellytykset. Ehdotetut säännökset ovat muotoilultaan hyvin yleisluontoisia, eivätkä ne edes yhdessä esitysluonnoksen perustelujen ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden kanssa anna vastausta käytännön soveltamistilanteisiin. Sääntely on näin ollen omiaan heikentämään verotuksen ennakoitavuutta, vähentämään oikeusvarmuutta ja lisäämään riskiä veroriidoista.

Esityksessä käytetyllä terminologialla ja säännösten kirjoitustavalla on esityksen perusteluiden mukaan tarkoitus varmistaa yhteneväisyys OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden kanssa ja näin välttää tulkintariitoja kansainvälisissä tilanteissa. Tavoite on ymmärrettävä, mutta on syytä huomata, että verovelvollisten pitäisi pystyä pääättelemään uuden sääntelyn aiheuttamat muutostarpeet omiin siirtohinnoitteluohjeisiinsa hyvinkin lyhyellä varoitusajalla, sillä sääntelyn on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2022. Siihen nähden, että ehdotettuja muutoksia on tarkoitus soveltaa jo 1.tammikuuta 2022 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin, Veronmaksajain Keskusliitto pitää tärkeänä, että Verohallinto julkaisee uuden, havainnollistavan ohjeistuksen välittömästi lain voimaantultua ja toisaalta suhtautuu pidättyväisesti toimenpiteisiin, joilla puututaan ennen lain voimaantuloa sovittuihin järjestelyihin ja joilla saatetaan aiheuttaa kohtuuttomia, käytännössä taannehtivia vaikutuksia.

Veronmaksajain Keskusliitto ei vastusta esityksen hyväksymistä, mutta suhtautuu varauksella sen aiheuttamaan oikeudelliseen epävarmuuteen ja Verohallinnon harkintavallan lisääntymiseen siirtohinnoittelukysymyksissä.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasiaintohtaja